

luego, el Beneitó (D. Alberó). El Tambor Mayor (P. Prats) y el Caporal (S. Roger) dieron una correcta interpretación aunque sin llegar a caracterizar suficientemente sus figuras. Andrés (R. Ferré) acertó plenamente en su papel de doble de Wozzeck. Dos actores que a pesar de su brevísima intervención hicieron levantar un murmullo de satisfacción en el público fueron el *Jueu* (J. Rodón) y la *Iaia* (María Fort). Los demás personajes: estudiantes, nenos, *vells*, *persones*, etc., resultaron extraordinariamente conseguidos: precisamente las escenas de grupo, además de algunas de las ya citadas, son las que más vivamente deben haber quedado en la memoria del público.

Finalmente, Wozzeck (Lluís Pasqual): el personaje requería, sin duda, una figura más hecha, más madura que la que el actor pudo dar. Sin embargo, éste, gracias a su compenetración con el personaje, y al análisis de todas sus intervenciones y de la obra en conjunto, ofreció un Wozzeck muy rico en matices, especialmente en las escenas con Andrés y en el asesinato de María.

La dirección, a cargo de Ramón Gomis, secundado por J. Borrell, tuvo,

como cualidad principal, su sencillez, su absoluta repulsa de lo melodramático, su continua preocupación por que la obra resultase mucho más explicada que teatralizada. Esto hizo, naturalmente, que los momentos de mayor farsa quedasen apagados. Se buscaba el tono coloquial, el tono en que se dicen las cosas sentidas sin empleo de grandes gestos. Fue el espíritu de la balada lo que predominó durante toda la representación, mucho más que sus posibles efectos dramáticos. Debe destacarse además, el acierto con que consiguió salvar las dificultades de escenificación que la obra plantea. Pero, por encima de todo, lo más conseguido fue el haber sabido dar una perfecta unidad a todos los participantes y elementos materiales de la obra, de manera que ninguno de ellos aventajase a los demás ni se retrasase con respecto del conjunto. El tono igual, mantenido siempre, muy eficaz a la larga, fue el logro fundamental de la dirección, al servicio de los mismos objetivos que Büchner tuvo al escribir su genial *Wozzeck*: llevar al pueblo la voz del pueblo y mostrar su situación real y los caminos de su liberación.

JOSEP M. CARANDELL

«REUS, Guia del visitante», per D. Gondra

Aquest opuscle, publicat ara fa poc, és de bona presentació material, malgrat el seu format excessivament gran, com molt bé assenyala el setmanari «*Reus*» en un comentari.

Amb 40 pàgines de text i fotografies, i 2 mapes, fa pensar d'antuvi que per fi ha vist la llum una guia actual i completa de la ciutat. Nogensmenys, la lectura de l'obra ens porta a conclusions menys optimistes.

Precedeix la portada una presentació, que ocupa una pàgina, la utilitat

de la qual és poc evident. Segueixen l'índex i una ressenya de la ciutat, de ressò triomfalista, però tan superficial, tan sense substància, tan migrada, que el lector no pot fer-se càrrec, ni de lluny, d'allò que és i ha estat Reus. Llevat de les distàncies a Salou, Tarragona, Madrid, Lleida, i València i de la quantitat de volums del Centre de Lectura —úniques dades concretes però fora de propòsit— la resta de la ressenya és només un exercici de mala retòrica.

Coixa des d'un punt de vista històric, tampoc no situa en el temps i en l'espai actuals la ciutat, organització viva, centre d'una xarxa de relacions i amb un contigut econòmic i cultural modest, però real.

L'esmentada ressenya, escrita en castellà, com la resta del text, va acompanyada d'una traducció al francès, anglès i alemany. Cal qualificar caritativament de pintoresca aquesta traducció, segons hem pogut jutjar per les versions francesa i anglesa.

El capítol següent ocupa més de 4 pàgines i dona bastant detalladament el contingut de les sales del Museu, cosa que sembla excessiva, tant per la naturalesa de l'obra com pels materials d'interès local principalment que aquesta entitat aixopluga.

El capítol de gastronomia mereix que ens hi aturem. Així veiem, per exemple, que s'esmenta entre els plats típics (típics de quin lloc?) el "Pollo al ast". Posats a descobrir tipisme, per què no s'inclou també el bistec amb patates fregides o l'arròs bullit?

Per contra, són oblidats els panells i altres menges arrelades localment, la coneixença de les quals més val no esperar de l'autor de l'opuscle.

Quant a vins, el Sr. Gondra només deu beure aigua, per tal com l'únic vi més o menys local que sembla recordar és el "Priorato de 14 y 15 grados (tinto)". Aparentment no coneix altres varietats d'aquest vi, ni altres vins de la comarca. O potser creu que les denominacions "Alella (blanco o rosado), Panadès, Malvasia de Sitges, espumosos de San Sadurní y otros" es produeixen també a les rodalies de Reus.

Cal posar de relleu igualment un apartat dedicat a un "vocabulario usual" (28 mots!) i un altre dedicat a "frases corrientes" (17 frases!) en les 4 llengües indicades abans. No sembla que això pugui ajudar a millorar gaire la comunicació entre indígenes i forasters. El "diccionario gastronómico" que completa la panoplia d'eines de traducció, entre altres troballes ens assabenta, per exemple, de la traducció del mot "Priorat": en francès, Priorato; en anglès, Priorato, en alemany, Priorato. L'autor es deu haver sentit reposat!

Com a mostra, ja n'hi ha prou i fem gràcia al nostre lector de comentar els altres nombrosos apartats de què es compon la guia, apartats sobrers o enfarregats amb una munió de detalls inútils que semblen destinats només a allargassar el text.

En resum, l'opuscle està mancat, d'una banda, d'informacions essencials i està inflat, d'altra, amb una corrua de dades insubstancials i sovint fora de propòsit.

Es un treball fet amb lleugeresa, amb poca probitat intel·lectual i poc esforç de recerca, i palesa molt poca consideració envers els reusencs i naturals del nostre país, la llengua dels quals hi és ignorada.

Es de doldre que la nostra ciutat pugui arribar a ésser coneguda per mitjà d'una guia de factura tan dubtosa, i és de doldre que l'Excel·lentíssim Ajuntament l'hagi volguda autoritzar.

Cal ara més que mai una guia digna de Reus i desitgem que algun reusenc es decideixi a emprendre aquesta tasca en bé de tots.

GERARD RICART

La joventut de l'entitat és pregada d'assistir, el pròxim dia 7 de març, divendres, a les 9 de la vetlla, a la inauguració de la nova sala que li és destinada.